Stručni rad

PROMPT KOMUNIKACIJA KAO NOVA POSLOVNA VJEŠTINA

Aleksandra Hohnjec
Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar

Jadranka Dorešić
Srednja škola Ivan Švear Ivanić Grad

Sažetak

Razvoj umjetne inteligencije posljednjih je godina značajno promijenio način komunikacije između čovjeka i digitalnih tehnologija. Umjesto klasičnog unosa podataka putem naredbi ili obrazaca, suvremeni sustavi umjetne inteligencije temelje se na komunikaciji prirodnim jezikom, pri čemu kvalitetno oblikovane upute, poznate kao promptovi, postaju ključ uspješnog korištenja digitalnih alata. Pisanje promptova danas se smatra jednom od novih digitalnih kompetencija jer izravno utječe na kvalitetu, točnost i primjenjivost dobivenih rezultata. Korisnici pritom više nisu samo primatelji informacija, već aktivno oblikuju način na koji umjetna inteligencija razumije zadatak i generira odgovor. Takav pristup mijenja poslovnu komunikaciju, način rada u uredskom okruženju te otvara nove mogućnosti primjene umjetne inteligencije u obrazovanju, administraciji i poslovanju. Istodobno se otvaraju pitanja odgovornog korištenja umjetne inteligencije, zaštite osobnih podataka i razvoja kritičkog promišljanja pri vrednovanju automatski generiranih sadržaja. U radu se prikazuje važnost prompt komunikacije kao nove poslovne vještine te njezina primjena u suvremenom obrazovanju i poslovnom okruženju.

Ključne riječi: prompt, prompt komunikacija, umjetna inteligencija, poslovna komunikacija, digitalne kompetencije

1. Uvod

Umjetna inteligencija u vrlo je kratkom vremenu postala sastavni dio poslovnog i obrazovnog okruženja. Veliki jezični modeli, poput ChatGPT-a, Google Geminija i Microsoft Copilota, omogućuju korisnicima izradu tekstova, analizu podataka, planiranje aktivnosti, izradu prezentacija, prevođenje sadržaja te obavljanje brojnih drugih zadataka primjenom prirodnoga jezika. Za razliku od tradicionalnih računalnih programa koji zahtijevaju unaprijed definirane naredbe, suvremeni sustavi umjetne inteligencije temelje se na komunikaciji između korisnika i računalnog sustava, pri čemu kvaliteta rezultata uvelike ovisi o načinu na koji je postavljen upit. Takav oblik komunikacije poznat je kao prompt komunikacija, a podrazumijeva oblikovanje jasnih, preciznih i svrhovitih uputa kojima korisnik usmjerava umjetnu inteligenciju prema željenom rezultatu. Dobro oblikovan prompt omogućuje dobivanje kvalitetnijih, točnijih i sadržajno prikladnijih odgovora, dok nejasne ili nepotpune upute često rezultiraju manje korisnim ili netočnim informacijama. Zbog toga se sposobnost pisanja učinkovitih promptova sve češće promatra kao nova digitalna i komunikacijska kompetencija. Razvoj prompt komunikacije mijenja način poslovanja i obrazovanja. U poslovnom okruženju umjetna inteligencija koristi se pri izradi poslovnih dopisa, izvješća, analiza, prezentacija i drugih dokumenata, dok u obrazovanju nastavnicima i učenicima pruža podršku u planiranju nastave, izradi nastavnih materijala, pripremi kvizova, vizualizaciji sadržaja i organizaciji učenja. Istodobno, učinkovita primjena umjetne inteligencije zahtijeva razumijevanje načina njezina funkcioniranja, sposobnost oblikovanja kvalitetnih uputa te kritičko vrednovanje dobivenih rezultata.
Uz brojne mogućnosti koje donosi prompt komunikacija, važno je razvijati svijest o odgovornom korištenju umjetne inteligencije. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti zaštiti osobnih podataka, očuvanju privatnosti te etičkoj primjeni digitalnih alata u obrazovanju i poslovanju. Umjetna inteligencija ne može zamijeniti ljudsko znanje, iskustvo i prosudbu, ali može postati vrijedan suradnik ako se koristi promišljeno i odgovorno. Stoga razvoj prompt komunikacije predstavlja jednu od najvažnijih kompetencija suvremenoga digitalnog društva te važan izazov za obrazovni sustav i tržište rada.

2. Razrada

Razvoj velikih jezičnih modela posljednjih je godina značajno promijenio način na koji korisnici pristupaju informacijama i koriste digitalne tehnologije. Za razliku od tradicionalnih računalnih programa koji zahtijevaju unaprijed definirane naredbe i složena korisnička sučelja, suvremeni sustavi umjetne inteligencije omogućuju komunikaciju prirodnim jezikom. Takav način rada stavlja korisnika u središte procesa, pri čemu kvaliteta dobivenog rezultata uvelike ovisi o kvaliteti postavljenoga prompta. Upravo zbog toga prompt komunikacija postaje nova poslovna vještina koja objedinjuje digitalnu pismenost, komunikacijske kompetencije i sposobnost kritičkog razmišljanja.
Prompt predstavlja uputu ili skup uputa koje korisnik daje sustavu umjetne inteligencije kako bi dobio željeni rezultat. Iako se na prvi pogled može činiti da je dovoljno postaviti jednostavno pitanje, praksa pokazuje kako precizno definirani promptovi omogućuju znatno kvalitetnije odgovore. Dobro oblikovan prompt jasno određuje cilj zadatka, opisuje kontekst, definira očekivani oblik odgovora te prema potrebi određuje ulogu koju umjetna inteligencija treba preuzeti. Takav pristup

povećava točnost, relevantnost i primjenjivost generiranoga sadržaja. Suvremeni sustavi umjetne inteligencije omogućuju korisnicima dodatnu prilagodbu rada putem vlastitih postavki i personaliziranih uputa. Korisnik može unaprijed definirati stil odgovaranja, razinu detaljnosti, način oblikovanja teksta ili područje interesa, čime se smanjuje potreba za ponavljanjem istih uputa pri svakom novom upitu. Time komunikacija s umjetnom inteligencijom postaje učinkovitija, a rezultati dosljedniji i prilagođeniji potrebama pojedinoga korisnika. Prompt komunikacija danas pronalazi primjenu u gotovo svim područjima poslovanja. U administraciji se koristi za izradu poslovnih dopisa, zapisnika, izvješća i analiza. U marketingu pomaže pri stvaranju promotivnih sadržaja, dok u upravljanju projektima može sudjelovati u planiranju aktivnosti, organizaciji zadataka i analizi podataka. Sve češće koristi se i pri izradi prezentacija, vizualnih prikaza, umnih mapa te različitih poslovnih dokumenata koji zahtijevaju kreativnost i učinkovitu obradu informacija. Posebno značajnu ulogu prompt komunikacija ima u obrazovanju. Nastavnici primjenjuju umjetnu inteligenciju pri planiranju nastavnih aktivnosti, izradi nastavnih materijala, osmišljavanju kvizova, vrednovanju znanja i pripremi prezentacija. Učenici koriste AI alate kao pomoć pri učenju, istraživanju i organizaciji vlastitoga rada. Međutim, kvaliteta dobivenih sadržaja uvelike ovisi o sposobnosti korisnika da jasno formulira svoje zahtjeve, zbog čega razvoj prompt komunikacije postaje važan dio digitalnih kompetencija 21. stoljeća. Uz brojne prednosti, primjena umjetne inteligencije otvara i niz etičkih i pravnih pitanja. Korisnici često pri korištenju AI alata unose osobne podatke ili povjerljive informacije, ne razmišljajući o mogućim posljedicama njihove obrade. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti zaštiti privatnosti, sigurnosti podataka i odgovornom korištenju umjetne inteligencije, osobito u obrazovanju. Jednako je važno razvijati svijest da umjetna inteligencija treba služiti kao podrška učenju i radu, a ne kao zamjena za vlastito razmišljanje, kreativnost i samostalno rješavanje problema.

2.1. Prompt komunikacija u nastavi i poslovnom okruženju

Razvoj prompt komunikacije mijenja i kompetencije koje se očekuju od budućih administrativnih djelatnika, poslovnih tajnika i ekonomista. Uz poznavanje uredskih aplikacija i poslovne komunikacije, sve veću važnost imaju sposobnost oblikovanja kvalitetnih promptova, razumijevanje mogućnosti i ograničenja umjetne inteligencije te kritičko vrednovanje automatski generiranih sadržaja. Nastava kompjutorske daktilografije i poslovnih komunikacija pruža učenicima mogućnost upoznavanja različitih AI alata te razvijanja vještina njihove učinkovite primjene. Učenici mogu uspoređivati rezultate dobivene različito oblikovanim promptovima, analizirati njihovu kvalitetu i učiti kako malim izmjenama u formulaciji uputa mogu značajno poboljšati dobivene odgovore. Takvim pristupom razvijaju komunikacijske vještine, digitalnu pismenost i sposobnost logičkog oblikovanja zahtjeva. U nastavnom procesu mogu se provoditi aktivnosti u kojima učenici izrađuju poslovne dopise, životopise, prezentacije, izvješća ili poslovne planove uz pomoć umjetne inteligencije, a zatim procjenjuju točnost, vjerodostojnost i primjenjivost dobivenih sadržaja. Time umjetna inteligencija postaje pomoćni alat u učenju, dok učenici razvijaju odgovoran odnos prema njezinoj primjeni i usvajaju kompetencije koje će biti sve važnije u suvremenom poslovnom okruženju.

3. Zaključak

Razvoj umjetne inteligencije donio je nove oblike komunikacije između čovjeka i digitalnih sustava, pri čemu prompt komunikacija postaje jedna od najvažnijih digitalnih kompetencija suvremenoga društva. Kvalitetno oblikovanje uputa omogućuje učinkovitije korištenje velikih jezičnih modela te izravno utječe na kvalitetu dobivenih rezultata u poslovanju, obrazovanju i svakodnevnom životu. Prompt komunikacija danas predstavlja mnogo više od tehničke vještine. Ona objedinjuje sposobnost jasnog izražavanja, logičkog razmišljanja, digitalne pismenosti i kritičkog vrednovanja informacija. Istodobno zahtijeva odgovorno korištenje umjetne inteligencije, zaštitu osobnih podataka i svijest o etičkim izazovima koje donosi razvoj novih tehnologija.
Strukovne škole imaju važnu ulogu u pripremi učenika za tržište rada na kojem će umjetna inteligencija biti sastavni dio poslovnih procesa. Uključivanjem prompt komunikacije u nastavu učenici razvijaju kompetencije koje će im omogućiti učinkovitiju primjenu digitalnih alata, kvalitetniju poslovnu komunikaciju i uspješnije prilagođavanje tehnološkim promjenama koje obilježavaju suvremeno poslovno okruženje.

4. Literatura

[1.] https://education.ec.europa.eu/news/ethical-guidelines-on-the-use-of-artificial-intelligence-and-data-in-teaching-and-learning-for-educators (13. 7. 2026.)
[2.] https://eprints.gla.ac.uk/ (13. 7. 2026.)
[3.] ERIC - EJ1485044 - Prompt Engineering in Education: A Systematic Review of Approaches and Educational Applications, Journal of Educational Computing Research, 2025-Dec (12.7.2026.)